



# **Center för eHälsa i samverkan**

2010-09-21  
Åke Rosandher

## Disposition

- Bakgrund
- Uppdrag för 2010-2012
- Nuläge och inför 2011

## Hälso- och sjukvård:

Riksdag – lagstiftning

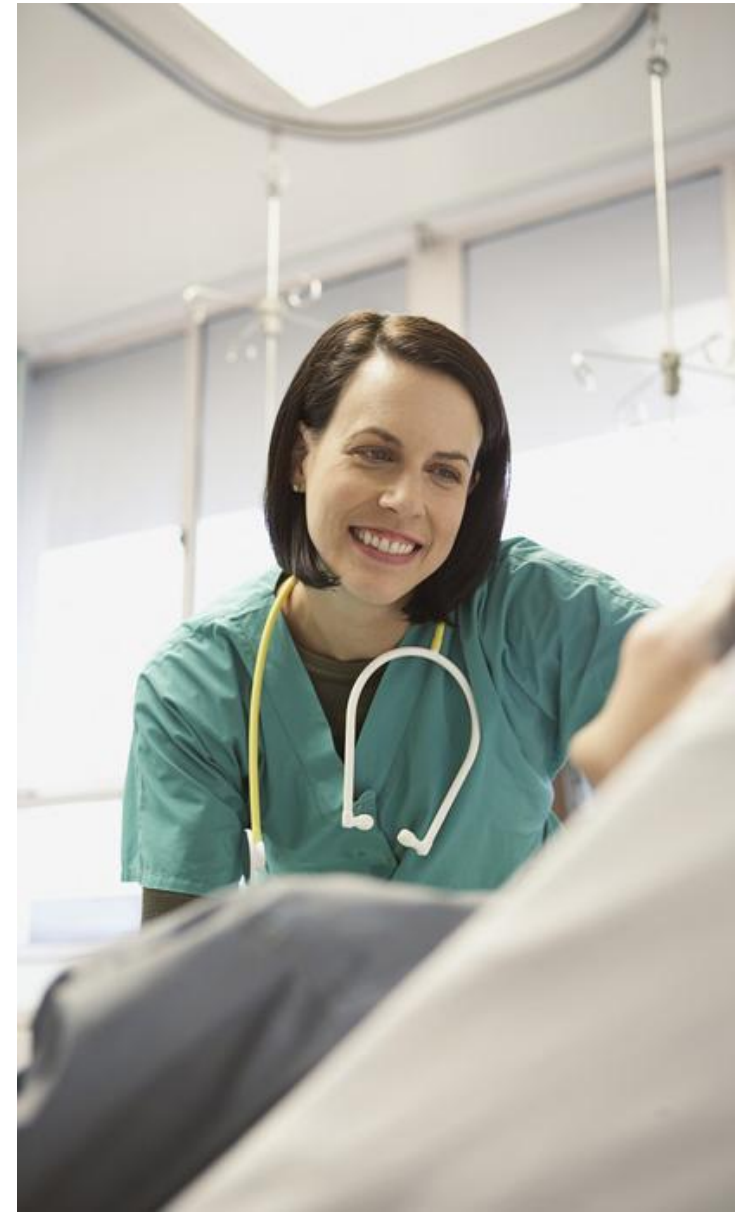
Landsting/regioner (21) –  
huvudmän och finansiärer

Kommuner (290) –  
huvudmän och finansiärer  
för äldresjukvård



## Vården och omvärlden

- Förändrade beteenden, förutsättningar och lagar/regler/strategier
  - Ny teknik
  - Ökad rörlighet och fritt vårdval
  - Fler privata aktörer
  - Mer pålästa patienter
  - Internationella standards och regelverk
- Detta ställer krav på:
  - Ökad informationstillgänglighet – och utbyte
  - Ökad patientsäkerhet
  - Kvalitet/öppna jämförelser
  - Patienters/anhörigas delaktighet och inflytande
  - Förändringsbenägna verksamheter
- Gemensamma eHälsostöd och -tjänster är en viktig del i att skapa en modern, säker, effektiv och tillgänglig vård och omsorg



## Landstingens IT-samarbete 2006

### **Befintligt samarbete:**

- SiL, Svensk informationsdatabas för läkemedel
- Infomedica.se, föregångare till sjukvårdsrådgivningen/1177.se
- 1177 telefoni
- Carelink; arbetade med bl a kommunikation, standarder, gemensamma säkerhetslösningar mm
- Kvalitetsregister

**Landstingen beslöt att öka det gemensamma arbetet.**

## Den nationella IT-strategin för vård och omsorg

2006 antog alla landsting och regioner den nationella IT-strategin för vård och omsorg som tagits fram av socialdepartementet, SKL, Socialstyrelsen m fl.

- *Medborgare, patienter och anhöriga har enkel tillgång till allsidig information om vård och hälsa samt om sin egen hälsosituation. De erbjuds bra service och är delaktiga i vården utifrån individuella förutsättningar*
- *Personal inom vård och omsorg har tillgång till välfungerande och samverkande IT-stöd som garanterar patientsäkerheten och underlättar deras dagliga arbete*
- *Ansvariga för vård och omsorg har ändamålsenliga IT-stöd för att följa upp patientsäkerheten och vårdens kvalitet samt för verksamhetsstyrning och resursfördelning*

## Landstingens samarbete 2007-2009

# • Säkerhetslösningar

- Nationell sjukvårdsrådgivning [1177.se](http://1177.se)
- Start av Nationell patientöversikt
- mm
  
- Drygt 200 mkr/år

## Nationell eHälsa - strategi för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg

Våren 2010 aktualiserades strategin och bytte namn.

Fokus flyttas från teknik, IT-lösningar och infrastruktur till **nyttan** för invånare och verksamheter.

Vidgning av innehållet till att också omfatta socialtjänst.

## Center för eHälsa i samverkan (CeHis)

- Koordinerar landstingens och regionernas eHälsa-samarbete
- Uppdrag: att genomföra handlingsplanen 2010-2012
- Regleras i avtal mellan SKL och varje landsting/region
- Styrs av representanter från landsting och regioner, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), kommunerna och de privata vårdgivarna

## Handlingsplan 2010-2012

Nytt fokus: Från teknik till nytta i vård och omsorg. Från utveckling av infrastruktur till införande av invånar- och vårdtjänster

- Årlig gemensam kostnadsbudget på 300 miljoner kronor
- Måldatum är 2012-12-31

## Handlingsplan 2010-2012 - prioriterade mål

- Alla landsting och regioner har infört tjänsten Nationell Patientöversikt i någon omfattning. NPÖ används i betydande utsträckning **för kommunikation** mellan landsting, kommuner och privata vårdgivare
- Behörig vårdpersonal har tillgång till samlad information om **patienternas läkemedelslista**. Alla aktörer har möjlighet att nå en gemensam och **kvalitetssäkrad källa** (SIL) för generell information om läkemedel
- Patienterna i landsting och regioner har möjlighet att **läsa sin journal via Internet**, själv **boka tider för vårdkontakter**, kommunicera med vården via **säker meddelandehantering** och göra ett informerat **vårdval**. Ytterligare ett antal nya telefon- och nätbaserade informationstjänster och interaktiva vårdtjänster är införda

## Handlingsplan 2010-2012 - prioriterade mål

- Flera journalsystem har funktioner för **automatisk överföring av data i kvalitetsregister** i enlighet med patientdatalagen
- Samordnade rutiner för **kommunikation och samverkan vid sjukskrivning** finns framtagna och är införda
- Väl fungerande rutiner finns införda för **personnummersättning vid födseln**, snabb inrapportering av dödsfall samt avisering med aktuella personuppgifter (adresser mm)
- **Infrastrukturtjänsterna** autentisering, samtycke, åtkomstkontroll och loggning används i kommunikation både inom landstinget och med kommuner och privata vårdgivare. Patientdatalagens krav följs
- Nationella tjänster som **underlättar samlad tillgång** till både lokala och vissa nationella system och tjänster finns på många ställen. Här ingår förutsättningar för Single Sign On och remisshantering över huvudmannagränser

## Områden

- Invånartjänster
- Vårdtjänster
- Infrastruktur

## Invånartjänster

- Interaktiva tjänster i olika kanaler, främst webb och telefon
- Förutsättningar att utgöra första linjens vård och omsorg

# 1177 Sjukvårdsrådgivningen via telefon

## Nytta och innehåll

- Sjukvårdsrådgivning per telefon dygnet runt på det internationella kortnumret. Ökar tillgängligheten för att få vårdinformation och vägledning till rätt vårdinstans. 1177
- Sjukvårdsrådgivningen samspelar med 1177.se och är ett koncept med samma information och budskap i två kanaler
- Består av integrerat telefonsystem, ett datoriserat rådgivningsstöd för telefonsjuksköterskor, dokumentation av givna råd och kvalitetssäkring inklusive utbildning
- Används under 2010 av 18 landsting och regioner

## Under utveckling

- Samtliga 21 landsting/regioner anslutna fr om 2011
- Fortsatt utveckling av Rådgivningsstödet
- Stöd till närmare samverkan mellan landsting/regioner för att kunna avlasta köerna vid hög belastning och på sikt kunna erbjuda rådgivning på olika språk
- Nyproduktion av innehåll som stödjer samtal vid psykisk ohälsa

# 1177.se

## Nytta och innehåll

- Den nationella webbplatsen med information och tjänster inom hälsa, omsorg, sjukvård och tandvård. Stärker patientens ställning och delaktighet genom att erbjuda lättillgänglig, pålitlig, kvalitetssäkrad och begriplig information inför och efter besök i vården.
- Effektiviserar landstingens/regionernas verksamhet genom att återanvända och samordna produktion av kvalitetssäkrad information till patienter
- Cirka 1,5 miljoner besök per månad

## Under utveckling

- En ny teknisk plattform – fortfarande **en** ingång till hälso- och sjukvården för alla invånare, men med möjlighet till anpassning för respektive landsting/region Utveckling med tematiska fokusområden. Integration av innehåll från cancerinformation och barn och föräldrastöd (Growing People)
- Nyproduktion av innehåll och översättning till fler språk
- Nya interaktiva tjänster t ex anonym frågetjänst, tidbokning, Söktjänst, Vårdval och informationstjänster såsom guider/självtester

## Mina vårdkontakter (MVK)

### Nytta och innehåll

- Ger patienten möjlighet att kontakta och kommunicera med anslutna vårdmottagningar och enheter för att exempelvis ställa frågor, förnya recept, beställa provtagning, önska tid för besök, lämna återbud med mera
- Nås genom länkning från 1177.se
- Mina Vårdkontakter finns nu vid 2 250 mottagningar i 15 landsting

### Under utveckling

- Nya prioriterade ärendetyper
- Vidareutveckling av provtagningstjänst

# Nationell tidbokningstjänst

## Nytta och innehåll

- Ska leda till att patienter i alla landsting har möjlighet att boka tider för vårdkontakt
- Förstudie/pilot genom Örebro och Stockholms läns landsting som tagit fram ramverk och gränssnitt för tidbokning via Mina vårdkontakter
- Kan vara fristående eller kopplas till journalsystem/motsvarande

## Under utveckling

- Tjänsten vidareutvecklas och breddas för ökad användning

# Ramverk för tjänsteutveckling

## Nytta och innehåll

- Ett nationellt förankrat ramverk för hur den fortsatta utvecklingen av öppna och personliga tjänster för invånarna ska genomföras, så att de följer standarder för teknik, användbarhet, tillgänglighet och grafisk form
- Ger möjlighet till återanvändning och spridning av tjänster som utvecklats inom landsting och regioner

## Under utveckling

- Förstudie under 2010

## UMO.se – Ungdomsmottagning på nätet

### Nytta och innehåll

- Den nationella ungdomsmottagningen på nätet för unga mellan 13 och 25 år som gör det enklare att hitta relevant, aktuell och kvalitetssäkrad information om livsstil, hälsa och sexualitet. Syftet är att stärka och stödja unga kvinnors och unga mäns identitetsutveckling och möjlighet att utveckla jämlika relationer samt förbättra unga kvinnors och unga mäns hälsosituation
- Lanserades hösten 2008. Cirka 1 miljon unika besökare första året. Idag ca 180 000 besök per månad

### Under utveckling

- Vidareutveckling, revidering och nyproduktion av innehåll
- Ytterligare samspel med kommuner, landsting, vårdenheter, myndigheter, intresseorganisationer, forskare med flera

## Patientportal, att nå sin egen journalinformation

### Nytta och innehåll

- Via Mina vårdkontakter och/eller 1177.se når invånaren sin personliga vårdinformation med en översikt av aktuella läkemedel, bokade vård- och omsorgskontakter, vård- och omsorgsdokument samt undersökningsresultat som labsvar, EKG och radiologi.
- Genom patientportalen får invånaren möjlighet att informera behörig personal inom vården om viktiga personliga ställningstaganden som samtycke, anhöriglista, donationer med mera.

### Under utveckling

- Inledande utredning om etiska frågeställningar
- Utveckling av första version av patientportal (pilot) som innehåller ett antal informationsmängder från NPÖ.

## Vårdtjänster

- eHälsostöd som garanterar patientsäkerheten och underlättar det dagliga arbetet för medarbetarna inom vård och omsorg
- Genom säkra system för identifiering och behörighetskontroll kan personalen med patientens samtycke få tillgång till nödvändig information om patienten, oavsett var och när denna information har registrerats

# NPÖ – Nationell patientöversikt med säkerhetsfunktioner

## Nytta och innehåll

- NPÖ möjliggör tillsammans med patientens samtycke att behörig vårdgivare kan ta del av väsentlig vård- och omsorgsinformation oavsett var denna är skapad eller lagrad. Syftet är förbättrad patientsäkerhet och servicenivå. Behandlande vårdgivare får säkrare faktaunderlag för diagnos och behandling
- NPÖ är i drift i delar av Örebro landsting, och Örebro kommun. Fler landsting, kommuner och privata vårdgivare ansluts efterhand
- Läkemedelsförteckningen som visar utlämnade läkemedel från apoteken har gjorts tillgänglig via NPÖ

## Under utveckling

- Stegvis införande av NPÖ i samtliga landsting/regioner fram till och med 2012
- Integration av säkerhetstjänsterna BIF under 2010

# Lägesrapport NPÖ – införandeplan



Källa: CeHis  
Februari 2010

# Pascal – Patientens sammanhållna läkemedelsinformation

## Nytta och innehåll

- En gemensam källa för samtliga förskrivna läkemedel som gör att förskrivare får tillgång till patientens samlade läkemedelshistorik, oavsett var och av vem läkemedlen ordinerats. Med en sådan helhetsbild förbättras patientsäkerheten
- Utgår från befintliga tjänster/register

## Under utveckling

- Leverans under 2010 av en första referensapplikation
- Planering och fastställande av installation/anslutning i samspel med samtliga journalsystem och huvudmän

# SIL – Svensk informationsdatabas för läkemedel

## Nytta och innehåll

- En etablerad nationell organisation för kvalitetssäkring, produktion och distribution av en informationsdatabas för läkemedel
- Möjliggör att läkemedelsinformation i hela landet håller samma kvalitet

## Under utveckling

- Införande av interaktionsdatabasen Sfinx under 2010
- Samtliga återstående landsting inför SIL i sina journalsystem under 2010-2011
- Fortsatt utveckling av innehåll/införande av nya källor och kunskapsstöd

## IFK2 – Informationshantering för kvalitetsregister

### Nytta och innehåll

- IFK2 ska definiera och utveckla en generell metod att konsolidera och standardisera IT-plattformarna för kvalitetsregistren. Det kommer att möjliggöra digital överföring av information mellan journalsystem och register

### Under utveckling

- Anpassning till produktionslösning och de slutsatser som framkommer från pilotdriften 2010

# Elektronisk födelseanmälan

## Nytta och innehåll

- En nationell tjänst som möjliggör elektronisk födelseanmälan mellan förlossningskliniker och Skatteverket. Skatteverket återkopplar med ett personnummer
- Tillgängliga och korrekta uppgifter är viktiga för patientsäkerheten
- Minskad resursåtgång för administration

## Under utveckling

- Pilot vid Danderyds sjukhus ska övergå i drift och förvaltning. Expansion till alla sjukhus inom SLL under 2010 följt av spridning i resten av landet
- Vidareutveckling av tjänsten med annan information mellan vårdverksamhet och Skatteverket, t ex dödsbevis

# IFV – Informationsväg Försäkringskassan Vården

## Nytta och innehåll

- Elektronisk överföring av sjukintyg från landstingen till Försäkringskassan, ett led i förbättringen av sjukskrivningsprocessen
- Kostnadsbesparing tack vare mindre administration

## Under utveckling

- Ta fram en teknisk lösning för informationsöverföringen
- Etablera en ”fråga-svarsfunktion”
- Genomföra pilotdrift i ett landsting
- Ta fram en plan för breddning till övriga landsting
- Bistå så att 90 procent av alla medicinska underlag ska kunna levereras elektroniskt till Försäkringskassan hösten 2011
- Se över hur hela/delar av sjukskrivningsprocessen skulle kunna underlättas

## Infrastruktur

- Infrastruktur omfattar de grundläggande tjänster och funktioner, ofta av teknisk karaktär, som andra system, funktioner och användare nyttjar och är beroende av för att verksamhetsnytta ska kunna levereras
- Tjänster med tyngdpunkt på IT-system, säkerhetsfunktioner och övergripande funktioner/processer för hela den nationella utvecklingen

# HSA – Nationellt adressregister

## Nytta och innehåll

- Den nationella katalogtjänsten för information om personer, enheter och funktioner i vården och omsorgen. Tillhandhåller till exempel information om personalens arbetsuppgifter och roller, uppgifter som till grund för den individuella behörigheten att registrera och läsa sekretesskyddad information
- HSA är en förutsättning för att SITHS, BIF, 1177.se, NPÖ med flera andra nationella IT-system ska fungera
- Infört i alla landsting och ett stort antal kommuner. Fortsatt införande i kommunerna pågår liksom hos privata vårdaktörer

## Under utveckling

- Fortsatt utveckling av innehåll, kvalitet och driftsäkerhet

# SITHS – Nationell identifieringstjänst

## Nytta och innehåll

- Nationell säkerhetslösning för elektronisk identifiering med tjänstekort. Med hjälp av SITHS-kortet kan en vårdgivare identifiera sig och styrka sin behörighet, oberoende av organisatoriska och geografiska gränser
- Möjlighet till säker signering för elektroniska underskrifter, inpassering, säker e-post, betaltjänster etc
- Bygger på kvalitetssäkrade uppgifter i HSA
- Infört i samtliga landsting och i flera kommuner där ett fortsatt införande pågår

## Under utveckling

- Fortsatt utveckling av innehåll, kvalitet och driftsäkerhet

# BIF – Bastjänster för informationsförsörjning

## Nytta och innehåll

- Nationell säkerhetsinfrastruktur för vård och omsorg för att uppfylla patientdatalagen
- Innehåller nio delar: Notifieringstjänst , utlämnandetjänst, autentiseringstjänst, loggtjänst, logganalystjänst, patientkontext, åtkomstkontroll, vårdrelationstjänst, samtyckestjänst
- Säkrar patienternas integritet och se till att endast rätt person får tillgång till rätt information
- Möjliggör samverkan mellan vårdgivare och garanterar att överföring av information inom och mellan organisationer sker på ett lagligt och säkert sätt
- Bygger på användning av SITHS och HSA

## Under utveckling

- Införande av BIF under 2010 med fokus på integration med NPÖ
- Anpassning av BIF för användning med andra nationella och lokala vårdssystem

# Sjunet

## Nytta och innehåll

- Ett kvalitetssäkrat och tillgängligt kommunikationsnät för säker kommunikation av vårdinformation mellan vård- och omsorgsgivare i hela landet
- En bas för de nationella tjänsterna
- Alla landsting är anslutna, ett antal kommuner samt ett stort antal leverantörer

## Under utveckling

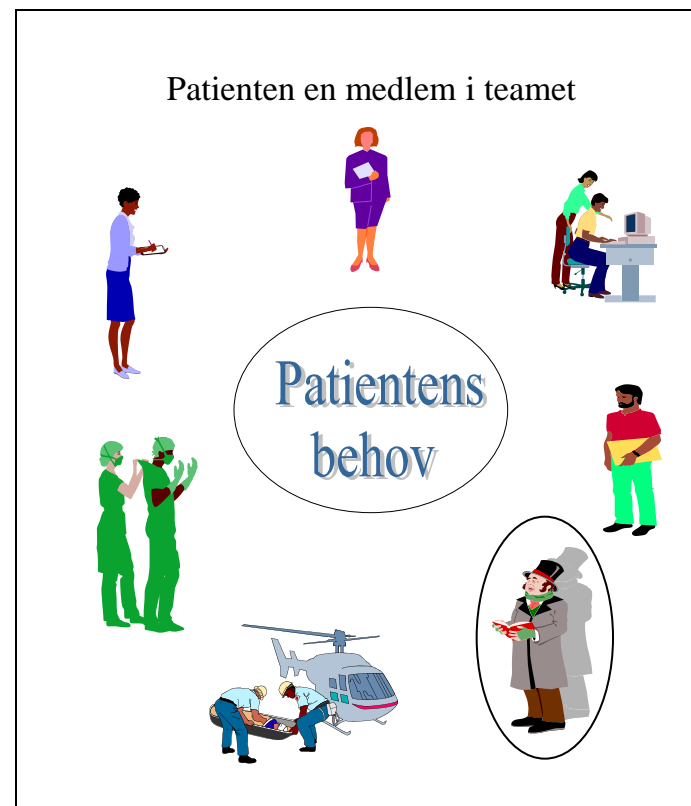
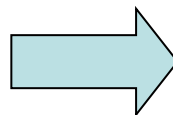
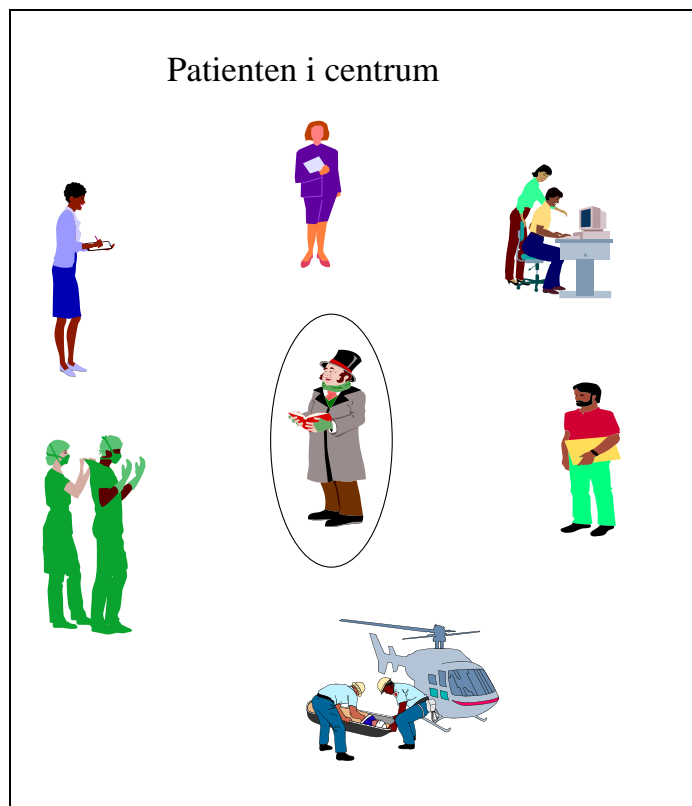
- Fortsatt utveckling av innehåll, kvalitet och driftsäkerhet

## Gemensam arkitektur

- För att kunna utveckla samverkande nationella eHälsotjänster krävs en gemensam arkitektur
- Arbetet är en fundamental del av ledningsarbetet inom CeHis och görs inom perspektiven:
  - Verksamhet
  - Information
  - Teknik
  - Säkerhet
- Arbete sker integrerat och i samspel med Socialstyrelsen

## Principer för arkitekturen

- Verksamhetens IT-lösningar ska utformas med invånarnas behov och integritet i fokus. Invånaren ska ses som samverkande part.
- Arkitekturen ska skapa förutsättningar för att stödja patientens hälsoärenden i sammanhängande vårdkedjor där flera vårdgivare kan vara involverade och där patienten har rätt att byta vårdgivare.
- Arkitekturen ska medge en robust och feltolerant realisering som kan hantera händelser som potentiellt kan orsaka skada eller avbrott i vård och omsorg.
- Arkitekturen ska medge olika organisationsformer och att organisation och processer förändras.
- Arkitekturen ska medge att vårdgivare med olika förutsättningar utvecklas i olika takt. Utgångspunkt är att samverkan sker i en heterogen miljö.



Ett stort steg som har ett avgörande inflytande över  
hur vi ser på patientens tillgång till information

## Anslutningsrapportering, månadsvis (exempel)

HSA					
Landsting och regioner	Ifyllnadgrad	Vårdenheter	Medarbetaruppdrag	Jämförelsetj	Vårdsök
Blekinge	6244			20	
Dalarna					
Gotland	1676	83		8	18
Gävleborg	12441	234			
Halland	9633			31	31
Jämtland	1			23	
Jönköping	10000	130		30	
Kalmar	7019	624		34	90
Kronoberg	8800			31	156
Norrbottn	120				
Skåne					
Stockholm	57664				0 (se not 3)
Sörmland	9406	66		24	145
Uppsala	13804			41	41
Värmland	10808			33	
Västerbotten	1	83		32	32
Västernorrland	7000	74		29	
Västmanland	7850			17	23
Västra Götaland	57500			200	1.900
Örebro	16347	88		29	
Östergötland	16323			43	

> 75 %
25 - 75 %
< 25 %
0%
Nytt

## Verksamhetsplan 2011

- Fortsatt genomförande enligt handlingsplan 2010-2012
- Projekt avseende vårdrelaterade infektioner, e-remisser
- Fullfölja och införa – ökad andel förvaltning
- Omfattande lokalt arbete och stor resursinsats
- Ökat fokus på kvalitetsregister
- Ökad behov av samverkan med kommuner och privata vårdgivare
- Fortsatt utvecklad kommunikation/information
- 300 mkr inkl statsbidrag, landstingen betalar efter befolkningsandel

## Sammanfattning

- Från teknik till nytta:
  - infrastrukturen är till stora delar införd
  - fokus på vårdtjänster och invånartjänster
- Ännu tydligare information/kommunikation, samordning och helhetssyn
- Stärkt samverkan med alla intressenter som garanti för rätt inriktning, legitimitet och användning



**Center för eHälsa  
i samverkan**

För mer information [www.cehis.se](http://www.cehis.se)